

מכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו
Tel Aviv Institute for Contemporary Psychoanalysis

מידע כללי
לוח שיעורים לפי סמסטר ושעה
סמינרים קליניים
שיעורי חובה
שיעורי ליבה
שיעורי בחירה
סדנאות העשרה
למידה מעבר להכשרה
לימודים לעמיתים הבינתחומיים
קבוצות קריאה

תוכנית הלימודים
תשפ"ז | 2026-2027

03-5278332

info@taicp.org.il

מערכת ההוראה

בכל סמסטר 11 שבועות לימוד. 4 פורומים בסמסטר א', ו-3 בסמסטר ב' (הפורומים מתקיימים בדרך כלל בשבוע האחרון בכל חודש).
פעם בשנה מתקיים סופ"ש מכון או יום חזון (במקום אחד הפורומים).

משובים:

בסוף כל סמסטר ימלאו משתתפי הקורסים משובים על כל קורס בנפרד, וייפגשו עם נציגה ועדת הוראה.
מטרת המשובים והמפגשים פנים אל פנים עם סגל ההוראה היא ללמוד לעומק על חווית הלמידה וההוראה במכון, בכדי למקסם ככל האפשר את תהליך הלמידה וההכשרה.

לכל שנתון יש נציגה מוועדת הוראה שאחראית להיפגש עם הקבוצה.
הנציגים השנה:

שנה א': איריס פרח | 054-4929548 | i_perach@yahoo.com

שנה ב': ליאת לוי וכתנברג | 052-4357944 | liatlevi@gmail.com

שנה ג': עדית ניר | 054-4807503 | aditnir1@gmail.com

שנה ד': רחלי גיא | 052-3654008 | rachel.gophen@gmail.com

מסיימי ארבע שנות הכשרה, שטרם סיימו את חובות הלימודים:

שגי ברגר | 054-8057987 | sagiberger@gmail.com

מערכת השעות להכשרה

		בימי הלימוד		בימי הפורום	
		רצועת זמן	סוג השיעור	רצועת זמן	סוג המפגש
1	עד 15:00 16:30	שיעור חובה שנתי לכל מחזור בנפרד	עד 17:00 18:30	טיטור.ית, כל מחזור בנפרד	
2	עד 16:45 18:15	שיעור חובה	שיעור בחירה	עד 17:00 18:30	קבוצות קריאה
3	עד 18:30 20:00	התהוות / סמינר קליני שנתי / לכל מחזור בנפרד	עד 19:00 21:00	פורום	
4	עד 20:15 21:45	שיעור בחירה			

תאריכון

סמסטר א' מתחיל ב-13.10.26 ומסתיים ב-02.02.27

סמסטר ב' מתחיל ב-09.03.27 ומסתיים ב-06.07.27

מפגשי המחזורים בנפרד עם נציגי ועדות הוראה והכשרה:

סמסטר א': 09.02.27

סמסטר ב': 13.07.27

שעות ייסרו

ערב עמיתים פנים אל פנים עם יו"ר המכון ויו"ר ועדות

הכשרה והוראה: 07.01.27

שעות ייסרו

ישיבות סגל הוראה בהכשרה:

סמסטר א': 02.02.27

סמסטר ב': 13.07.27

עד 18:30 עד 20:00

מפגש אנליטיקאים מנחים: 15.04.27

שעות ייסרו

מפגשי המחזורים בנפרד, לסיום שנת ההכשרה, עם יו"ר המכון,

יו"ר ועדת הכשרה ויו"ר ועדת הוראה: 20.07.27

שעות ייסרו

*

ועדת הוראה מזמינה את כל חברות וחברי המכון לפנות אליה בכל עניין שקשור לתוכנית ההוראה ולחווית הלמידה וההוראה במכון. הפניות במייל.

נוסף על נציגי הוועדה, ניתן לפנות ליו"ר ועדת הוראה:

עופר דוברצקי, ofer.dob@gmail.com

סמסטר א'

16:45

- ❖ ליבה תיאוריה | איך ערך ויניקוט אנליזה? | יפה פרץ צדוק
- ❖ ליבה תיאוריה | כיוונים (קליין וממשיכה) | אודי רוזנטל
- ❖ ליבה תיאוריה | פסיכולוגיית העצמי וחקר רוח האדם | ד"ר גבי מן

20:15

- ❖ ליבה תיאוריה | ביון: תיאוריה ואוטוביוגרפיה | חני בירן
- ❖ ליבה מהות | דבר אלי בחלומות: על חלומות וחלימה בערות | אורנה שרצקי
- ❖ **בחירה** | **בינתחומי** | האחר שמעבר לאובייקט: קריאה בויניקוט וביון על יסוד הפילוסופיה של הגל ולוינס | ד"ר רקפת אפרת לבקוביץ'
- ❖ **בחירה** | המטאפיזיקה הלא־מודעת של אדיפוס: זמן, סיבתיות ורצון חופשי בקליניקה | ד"ר עמית סעד

13:15

- ❖ **בחירה** | **מסלול ילדים** | דונלד מלצר – מינקות עד גיל ההתבגרות הדר קמפינסקי שוייצר

סמסטר ב'

16:45

- ❖ ליבה תיאוריה | הגישה ההתייחסותית – אספקטים תיאורטיים וקליניים | ד"ר חגי שיקלר
- ❖ **בחירה** | **אתיקה** | היבטים אתיים של העשייה הפסיכואנליטית | לילך שלו
- ❖ **בחירה** | **בינתחומי** | מרחב היצירה בשעה הטיפולית | איריס לרמן וד"ר מירי רוזובסקי

20:15

- ❖ ליבה תיאוריה | הסזורה של ביון | ד"ר רוני כרמלי
- ❖ **בחירה** | הסיטואציה הפסיכואנליטית | יעל שנהב שרוני (ייחשב כליבה מהות לתלמידי שנים ג' ו-ד')
- ❖ **בחירה** | "המכשפה המטאפסיכולוגית": עיון שיטתי במאמרים מטאפסיכולוגיים של פרויד | מקסים בן אמו
- ❖ **בחירה** | אנדרה גרין: בין מסורת לחידוש - לחשוב את הקליניקה העכשווית | אורנה שרצקי

בחירה | **חברתי** | מכונים על הספה: תרומת הפסיכואנליזה להבנת קבוצות, ארגונים וחברה | שימי תלמי
סדנה בחופשת סמסטר | 4 מפגשים, ימי שלישי, 11:00-15:30 | בתאריכים: 02.02.27, 09.02.27, 16.02.27, 23.02.27

סדנת העשרה מרוכזת

טראומה, דיסוציאציה, חזרה כפייתית, אינטרסובייקטיביות | אורי נח וד"ר בועז שלגי | 2 מפגשים | ימי שישי, 14:30-08:30 | בתאריכים: 20.11.26, 27.11.26 | קהילת פדובה 9 תל אביב

שנה א' | התהוות
050-2744761 | Amielr1234@gmail.com | רוני עמיל

שנה ב' | אלי הימן | Eli.heyman1@gmail.com | 052-3421933
052-2442014 | sinai.tamar@gmail.com | תמר סיני

שנה ג' | סמדר אשוח | smadar.ashuach@gmail.com | 050-5289016
052-5400371 | pzyaffa2908@gmail.com | יפה פרץ צדוק

שנה ד' | קובי אבשלום | Cobisvshalom@gmail.com | 050-4683374
052-3693493 | r_smadar@hotmail.com | סמדר ריינר

הסמינר הקליני בפסיכואנליזה של הילד
054-5868252 | hanigr26@gmail.com | חני גרינברג
סמסטר ב' 14:45-13:15

סמינרים קליניים

חובה שנה א' | יסודות החשיבה הפרוידיאנית (פרויד המוקדם) |
 סמסטר א', 15:00 | מושיק עובדיה | אנליטיקאי מבוגרים
 moschiko@gmail.com | 054-3012630

בקורס נתחקה אחר התהוות החשיבה הקלינית והתיאורטית של פרויד בשנים המכוננות 1895-1911. נעמיק בתיאורי המקרה, החל מ"מחקרים בהיסטוריה" ועד ל"דורה" ול"איש החולדות", ונראה כיצד המפגש עם הסבל ההיסטרי, עם סימפטומים גופניים ועם מחשבות כפייתיות, הביאו את פרויד לזיהוי של הלא-מודע ושל מנגנוני ההגנה וההדחקה. האנליזות שערך היו שדה לבדיקת תפקודי הדחף וההעברה, לניסוח מושג הטראומה, ועבודת-החלום. צירים נוספים בקורס יוקדשו להתפתחות תורת הליבידו והמיניות-הילדית, לרעיונות המוקדמים על תסביך אדיפוס, וליסודות מטא-פסיכולוגים של עקרון העונג ועקרון המציאות.

[ביבליוגרפיה](#)

חובה שנה א' | פרויד האמצעי | סמסטר ב', 15:00
 ציפי מיידלר | אנליטיקאית מנחה ילדים, מתבגרים ומבוגרים
 meidlernz@gmail.com | 054-5962633

בקורס נקרא שלושה טקסטים המשקפים אבני דרך בחשיבתו של פרויד בתקופה שמכונה קינודוז, "שנות הבשלות". נעקוב אחר המעבר מהדואליות הדחפית הראשונה לשנייה, ומהמודל הטופוגרפי של הנפש למודל הסטרוקטוראלי. נחקור את התסביך האדיפאלי, את הניסוח ההדרגתי של פרויד את הסופראגו, ואת זיקות הגומלין בין סוכנויות הנפש השונות בהקשר של סוגי נזירות שונים

[ביבליוגרפיה](#)

שיעורי חובה

חובה שנה א' | מצבים מנטליים ראשוניים: מן המאמרים המכוננים
אל התפתחויות בפסיכואנליזה בת זמננו | סמסטר א', 16:45
מיכל הסל-קומורניק | אנליטיקאית מנחה ילדים, מתבגרים ומבוגרים
hk.michal@gmail.com | 052-3729986

הקורס מזמין את המשתתפים להעמקה במצבים המנטליים הראשוניים של הנפש. במהלך הקורס נתמקד באזורים נפשיים פרימיטיביים אשר אינם מתמצים במסגרת ההמשגה של העמדה הסכיזו-פרנואידית. נעמיק בחרדות הייחודיות למצבים אלה, במנגנוני ההגנה וההזדהות הפועלים בהם, בממדיה התחושתיים והגופניים של החוויה הנפשית, וכן בהיבטים הטכניים הנדרשים לעבודה באנליזות עם אזורים נפשיים אלו.

מבנה הקורס מבוסס על קריאה צמודה בזוגות של מאמרים: לצד כל מאמר יסוד של כותבים חלוצים בתחום - ביק, מלצר, טסטין ואנזייה - ייקרא מאמר של כותב מאוחר יותר המתכתב עם אותן סוגיות, ובהם אלוארז, הוזל, מיטרני ואחרים. קריאה זו אינה כרונולוגית בלבד, אלא מבקשת להתחקות אחר המשכיות והתמרה של החשיבה, תוך העמקת ההבנה של הזיקה בין התיאוריה לבין העבודה הקלינית.

באמצעות תנועה זו בין טקסטים מכוננים להתפתחויותיהם, נבחן את תרומתן של המשגות אלו להבנת הקליניקה העכשווית באנליזות של מטופלים הסובלים מפתולוגיות ראשוניות, וכן בעבודה עם אזורים ראשוניים בנפשם של מטופלים מאורגנים יותר.

[ביבליוגרפיה](#)

חובה שנה א' | מפסיכותרפיה לפסיכואנליזה: עמדות, תהליכים,
וחשיבה פסיכואנליטית | סמסטר ב', 16:45
ד"ר גילה עופר | אנליטיקאית מנחה מבוגרים
gilaofer79@gmail.com | 054-8016303

הקורס מבקש לבחון את המעבר מפסיכותרפיה לפסיכואנליזה לא כשינוי טכני בלבד, אלא כשינוי בעמדה הנפשית של המטפל, באופן החשיבה ובהבנת התהליך הטיפולי. המעבר מפסיכותרפיה לפסיכואנליזה אינו מעבר של שיטה, אלא של עמדה: מהרצון להבין ולפתור, אל היכולת לשאת, לחלום ולחשוב יחד. עמדה אנליטית המדגישה הקשבה, השתהות באי ידיעה, negative capability והתהוות הדדית.

הדגש יושם על המעבר מעבודה מכוונת-מטרה לעבודה פתוחה המתמקדת בתהליכים לא מודעים, בהתהוות משותפת וביכולת לשאת אי-ידיעה. יושם דגש על התפתחות היכולת לעבוד עם תהליכים לא מודעים, להשתהות, ולהעמיק בהבנת מושגי יסוד כגון העברה, התנגדות, ופירוש.

בין הנושאים שנלמד: מהי פסיכואנליזה כיום, עמדת המטפל, מקומו של הסטינג (הספה, תדירות הפגישות), העברה והעברה נגדית, מהי התנגדות, מהו פירוש, והתערבויות נוספות. הלא מודע (אישי, בינאישי וחברתי), חשיבה על תהליך אנליטי (לינארי ונון לינארי), חלימה וחשיבה (החלום, רצף חלומות כמודל לתהליך אנליטי, אופנויות חשיבה), מצבי קיפאון וכישלון, מהו שינוי אנליטי (סימבוליזציה והתמרה).

הקורס יתבסס על קריאה ודיון בטקסטים, הצגת חומרים קליניים, וחשיבה משותפת על תהליכים טיפוליים.

[ביבליוגרפיה](#)

חובה שנה ב' | יסודות הטכניקה הטיפולית של פרויד |

סמסטר א', 15:00 | 6 שיעורים

עמנואל עמרמי | אנליטיקאי מנחה מבוגרים

amrami.emmanuel@gmail.com | 050-7300041

מטרת הקורס לאפשר למשתתפים להכיר את העקרונות המנחים על פיהם פרויד פעל כמטפל.

את התכנים שיילמדו ניתן לחלק לשני חלקים עיקריים: 1. לפני גילוי ההעברה: טכניקות פענוח החומר; 2. עם גילוי ההעברה: התמקמות המטפל ואופן ניהול ההעברה. למותר לציין שהחלק השני אינו מבטל לרגע את החלק הראשון, אך דורש מהמטפל יכולות רגשיות והיכרות טיפולית עם מבנה האישיות של עצמו, וזאת בנוסף ליכולת פענוח טכנית. הדגש יושם על הבנת ביטויי ההעברה ששואבים את עוצמתם מהמיניות הילדית ומפנטזיות ראשיות הצובעות את ההעברה בגווני עזים של אהבה הכרוכה תמיד גם בשנאה וקנאה.

[ביבליוגרפיה](#)

חובה שנה ב' | קליין טכניקה | סמסטר א', 15:00 | 5 שיעורים

אודי רוזנטל | אנליטיקאי מנחה מתבגרים, מבוגרים

ehudrosenthal1@gmail.com | 050-9088861

נקרא את סיכומיה של קליין לקראת שש ההרצאות שנתנה בקורס הטכניקה ללומדים במכון של לונדון ב-1936. אלה כתבים שבמקור לא נועדו לפרסום. הם נמצאו בעזבונה של קליין ופורסמו לא מזמן. זו הזדמנות לפגוש את קליין בנעלי בית. את מחשבותיה על טיפול פסיכואנליטי ועל הטכניקה האנליטית, לפגוש דוגמאות בהן היא מתארת איך היא עבדה למעשה (כאן צפויות הפתעות), את הביקורת שלה על האופן שבו מפרשים חלק מהמושגים מרעיונותיה את הטכניקה. כפי שתגלו זה טקסט הרבה יותר ידידותי ונעים לקריאה מחלק ממאמריה בהיותו פחות דחוס ויותר אישי. בנוסף אשלח לכם את האוטוביוגרפיה הקצרה שכתבה על חייה המוקדמים, שאינה חומר שבו נדון בסמינר אך עוזרת להאיר את דמותה.

[ביבליוגרפיה](#)

חובה שנה ב' | פרויד המאוחר | סמסטר א', 16:45

מקסים בן אמו | אנליטיקאי מנחה מבוגרים

benamaxime@gmail.com | 054-4242687

נהוג לחלק את התיאוריה של פרויד לשני צירים מרכזיים, המייצגים כשלעצמם שתי תקופות מובחנות בעבודתו. הראשון ("פרויד המוקדם") מתייחס לגילוי הלא-מודע, לתורת החלום ולמיניות הילדית, ואליו נקשר המודל הטופוגרפי של הנפש (לא-מודע, טרום-מודע ומודע). ציר זה משמש בעיקר להבנת מצבים נוירוטיים ולהנחיית העבודה הטיפולית בהם. הציר השני ("פרויד האמצעי") מבקש לתת מענה לתופעות קליניות לא-נוירוטיות, שהציבו אתגר לציר הראשון (נרקסיזם, אבל ומלנכוליה, טראומה, פסיכוזה). הוא נקשר לקונפליקט היסודי בין דחף החיים לדחף המוות ולמודל הסטרוקטורלי של הנפש (סתם, אני, אניעליון). התקופה המכונה "פרויד המאוחר" היא ניסיון לאינטגרציה בין שני הצירים, מלאכה שפרויד לא הספיק להשלים בחייו. ניתן לומר כי ממשיכיו עסקו וממשיכים לעסוק במלאכת אינטגרציה זו, המעניקה תנופה לפסיכואנליזה ומאפשרת את התפתחותה המתמדת.

בקורס "פרויד המאוחר" נלמד את סדרת ההרצאות שחיבר פרויד ב-1933, ובהן מתרכז מאמצו להוריש מבנה תיאורטי קוהרנטי ואינטגרטיבי. הרצאות אלו מסכמות את מושגי היסוד של תורתו ומציגות את ההתפתחות והרביזיה שחלו בחשיבתו בשנות העשרים, ובעיקר את כינון מושג דחף המוות וההמשגה המחודשת של המערך הנפשי.

שמות ההרצאות: "רביזיה של תורת החלומות", "החלום ותורת הנסתר", "הסוכנויות השונות של הנפש", "החרדה והחיים והדחפים", "הנשיות".

[ביבליוגרפיה](#)

נרקיסזים. שיעור פתיחה: ד"ר רקפת אפרת לבקוביץ', עמיתה בינתחומית

חובה שנה ג' | נרקיסזים - פרויד וגרין | סמסטר א', 15:00

ד"ר יורם בן יעקב | אנליטיקאי מנחה מבוגרים

yoramby@gmail.com | 052-6970870

עפרה שדות | אנליטיקאית מנחה מבוגרים

ofrasadot@gmail.com | 054-5662122

במסגרת הקורס הנוכחי נעסוק במערכת המושגים המרכזית שפרויד מפתח במאמר זה: בחירת אובייקט, הזדהות, אגו-אידיאל ועוד. על אף העובדה שמושג הנרקיסזם נזנח במאמרים המאוחרים של פרויד עם המעבר לניסוח הטופיקה השנייה, הוא נשאר אבן יסוד בחשיבה הפרוידיאנית ביחס לפסיכוזה, פרוורסיה, חיי האהבה והשפיע על דורות שלמים בחשיבה הפסיכואנליטית. כמו כן, נתמקד בעבודתו של אנדרה גרין אשר מרחיבה את המקום של הנרקיסזם בהתייחס לדחף החיים ודחף המוות.

הערה: 8 שיעורים

[ביבליוגרפיה](#)

חובה שנה ג' | נרקיסזים במבט קלייניאני | סמסטר א' וב', 15:00

מיכל זלינגר | אנליטיקאית מנחה ילדים, מתבגרים ומבוגרים

selinger.michal@gmail.com | 052-2749454

קליין וממשיכה: הקלייניאנים רואים בנרקיסזם ארגון נפשי שבא לבטל חרדות הקשורות לנפרדות להכרה בקיום האחר ובמציאות. בחרתי להתחיל במאמרה של קליין מ-1946 - "הערות לכמה מנגנונים סכיזואידיים", כי שם מונח הבסיס לכל מה שהומשג אצל כותבים מאוחרים יותר כארגון נרקיסטי. קליין עסוקה במנגנוני ההגנה הקשורים להתמודדות עם החרדה הקשורה בדחף המוות ומתארת מערך של יחסי אובייקט הנוצרים במהלך ההתפתחות כדי להתמודד עם חרדה זו. היא ממשיגה את המושג "הזדהות השלכתית" שהוא הבסיס להבנה של יחסי אובייקט נרקיסטיים. יחסים עם אובייקט שהוא לא אחר אלא חלק מעצמי שהושלך על האחר.

במהלך המפגשים ננסה להבין את האופן שבו נוצר ארגון נרקיסטי, להכיר את האופנים שבהם החשיבה הקלייניאנית מתבוננת במערך שלם של יחסים עם אובייקטים חלקיים ושלמים פנימיים וחיצוניים, שהתקבע בהתפתחות ומייצר אישיות בעלת מבנה נרקיסטי.

הערה: 6 שיעורים

[ביבליוגרפיה](#)

חובה שנה ב' | טכניקה של נוכחות | סמסטר ב', 15:00

ד"ר גבי מן | אנליטיקאית מנחה מבוגרים

gabrielamann@yahoo.com | 09-9583832 | 054-4983742

בולס (1999), במאמרו Figures and their Functions, הציע שהתיאוריה הפסיכואנליזה עומדת על שתי רגליים: הזכרית המבכרת את עבודת הפירוש, והנקבית אשר מדגישה את הנוכחות הטיפולית, הפנמה של פונקציות האנליטיקאי, אנאקטמנט, השעיית הפירוש עד אשר המטופל יגיע אליו, עבודה ללא תשוקה וללא זיכרון. פרויד למעשה רימז על דרך עבודה זו במאמרו הראשון עצות לרופא אך משנתו הפכה עם הזמן לפרשנית ו"יודעת כל".

האנליטיקאים שלאחר מלחמת העולם השנייה האמינו יותר ויותר בחשיבותה של הסביבה, כולל הסביבה שהאנליטיקאי מייצר עבור המטופל. הקונטקסט הטיפולי הפך להיות משמעותי לא פחות מהסובלימציה של דחף. ויניקוט, קוהוט, ביון המאוחר, גנט, אייגן, ביבי ולחמן, טוגאשי וסימינגטון האמינו שאופן הנוכחות הטיפולית משמעותי לתהליך האנליטי, לא פחות מהפירוש המילולי.

השיעור יתבסס על קריאת בית מדרש ודוגמאות קליניות.

[ביבליוגרפיה](#)

חובה שנה ב' | פרספקטיבה פסיכואנליטית על טראומה ודיסוציאציה

סמסטר ב', 16:45

ד"ר חנה אולמן | אנליטיקאית מנחה מבוגרים

chanaulman@gmail.com | 054-4282830

ד"ר אפי זיו | אנליטיקאית מנחה מבוגרים

effiziv@bezeqint.net | 052-6722066

הקורס מבקש לפתוח מרחב לחשיבה ולהעמקה בייחודיות של העבודה הפסיכואנליטית עם טראומה ועם דיסוציאציה. בחלק הראשון (חנה אולמן) נעקוב אחרי ההתפתחות ההיסטורית-תיאורטית של מושג הטראומה בפסיכואנליזה — ממחקרי ההיסטריה, דרך פרנצי ותפיסות התייחסותיות, ועד לשאלת העדות ומשמעויותיה. בחלק השני (אפי זיו) נעסוק בנוכחות הקליניות של טראומה ודיסוציאציה, תוך דיון במאמרים מכוננים ומתוך שיתוף בחומרים קליניים שיביאו המשתתפים.

[ביבליוגרפיה](#)

חובה שנה ד' | תסביך אדיפוס על פי פרויד | סמסטר א', 15:00
ציפי מיידלר | אנליטיקאית מנחה ילדים, מתבגרים ומבוגרים
meidlernz@gmail.com | 054-5962633

ההכרה של קיום תסביך אדיפוס התגלתה לפרויד במהלך האנליזה העצמית שלו. אנליזה זו הניעה אותו להכיר באהבתו לאימו ובעוינותו לאביו, הנמצאת בקונפליקט עם החיבה שהוא רוחש לו. ב-1897 הוא כותב לפליס חברו: "נעשה מובן סוד כוחו של אדיפוס המלך, המיתוס היווני מבליט הכרח שכל אחד מכיר מתוך שזיהה בתוכו פנימה את עקבות קיומו".

בהתייחסות ראשונית זו מובן לפרויד משמעות המיתוס, המקבל אישור על ידי החוויה הפרטית, והמתאר את אופיו האוניברסלי של תסביך אדיפוס: "לכל יצור אנושי חדש מוצבת המשימה להתגבר על תסביך אדיפוס". פרויד לא תאר את תסביך אדיפוס בצורה שיטתית. אנו נלמד מספר מקורות שבהם פרויד פיתח והסביר את מושג זה ונתייחס למקומו של התסביך בהתפתחות הפרט, בפונקציות שלו ובהשלכותיו.

הערה: 7 שיעורים

[ביבליוגרפיה](#)

חובה שנה ד' | אדיפוס על פי הגישה הקלייניאנית | סמסטר א' וב'
הדר קמפינסקי שוייצר | אנליטיקאית מנחה ילדים, מתבגרים ומבוגרים
hadarkem@gmail.com | 052-2749810

חלק זה של הקורס יתבסס על מאמרה של מלאני קליין 'התסביך האדיפלי לנוכח החרדות המוקדמות' (1945) בו היא עסקה בקשר שבין ההתמודדות עם החרדות המוקדמות (בשלב האוראלי והאנאלי) לבין ההתמודדות עם החרדות האדיפליות. כמו כן היא מתארת שם את ההבדלים בין הבן והבת, בהתפתחותם האדיפלית ומדגימה זאת בעזרת תיאורי המקרים של ריצ'ארד ושל ריטה, ילדים בהם טיפלה. ממשיכה של קליין, בניהם, רון בריטון, ג'ון שטיינר ועדנה או'שונסי כתבו על הסיטואציה האדיפלית כעל מצב נרחב יותר מאשר התסביך האדיפלי, בו האדם מתמודד עם ההכרה בזוג ההורי, היותו מחוץ למרחב הדיאדי ועם הצורך ההגנתי לשלוט באובייקט. נייחד זמן בעיקר להיבטים אלה של הסיטואציה האדיפלית.

הערה: 5 שיעורים

[ביבליוגרפיה](#)

חובה שנה ג' | נרקסיזם - ממבטה של פסיכולוגיית העצמי
סמסטר ב', 15:00

ד"ר קרינה גולדברג | אנליטיקאית מנחה מבוגרים
kar1go@yahoo.com | 054-4223643

There is a paragraph in "On Narcissism: An Introduction" in which Freud says somewhat cryptically that something must be added to autoerotism to make it narcissism, whatever that is. Well, I think we can now explain what that is".
(Kohut, 1975, p. 276)

"משהו מוכרח אם כן להיווסף אל האוטו־ארוטיזם, משהו מעין פעולה נפשית חדשה, על מנת שיווצר הנרקסיזם"
(פרויד, 1914).

בשיעורים נלמד את גלגולי הנרקסיזם על פי פסיכולוגיית העצמי הפסיכואנליטית ממצבו הארכאי ועד למופעיו במרחבי הרוח. נכיר את הנרקסיזם כאנרגיה שמחוללת את היותנו ואת האתיקה שלנו, נתבונן בקווי המתאר שלנו כ'צורה', המצב בו אנו חשים. וות הווים. ות, מתקיימים. ות ומתמשכים. ות בזמן ובמרחב ואת מצבנו ש'מעבר לצורה' כאשר אנו יוצרים. ות, מטפלים. ות, מקבלים. ות את חלופיותינו. נשלב את הלימוד התיאורטי עם דוגמאות קליניות של המשתתפים. ות בהם נאתר רגעי הפצעה והתמרה במפגש האנליטי.

הערה: 7 שיעורים

[ביבליוגרפיה](#)

חובה שנה ד' | אדיפוס ואודיסאוס הילכו שניים יחדיו – מבט על
המצב האדיפלי דרך עיניו של היינץ קוהוט | סמסטר ב', 15:00
רחל קלע | אנליטיקאית מנחה ילדים, מתבגרים ומבוגרים
rakella4@gmail.com | 054-4787665

בשלושת השיעורים נקרא ונדון בהצעתו של קוהוט להתבונן בתסביך
האדיפלי כתולדה של אופן ההיענות של זולתי העצמי של הילד לצרכי העצמי
הנוגעים לזהות מגדריות ומיניות. בכך הוא מסיט את המוקד מהבנת התסביך
במושגי דחף והגבלתו, תשוקה ואיסור, חרדת סירוס ופתרונה וכהכרח בלתי
נמנע של הנפש המתפתחת. קוהוט מציע את האלטרנטיבה האודיסאית
המתפתחת כפוטנציאל ליחסי דורות כאשר הרצף ההתפתחותי האיננו מופר
על ידי כשלים חמורים מדי של זולתי העצמי, בפונקציות של מראה והאדרה.
נחשוב על המשמעות והתרגום של רעיונות אלו לקליניקה.

הערה: 3 שיעורים

[ביבליוגרפיה](#)

חובה שנה ד' | נקודת מבט התייחסותית על התסביך האדיפלי
ומשמעויותיו המתחדשות | סמסטר ב', 15:00
אבי ברמן | אנליטיקאי מנחה מבוגרים
avi@berman-psychology.com | 052-3951495

בגרעין הרעיון האדיפלי נמצאים הדחפים של מין ותוקפנות כפי שהם קיימים
בתינוקת, בילדה ובמטופלת באופן מולד ואוניברסלי. האב והאם הם
מושאים של דחפים אלה ומעוררים אותם בהכרח בקונסטלציה המשפחתית.
ברור, על כן, כי התסביך האדיפלי, במקורו, מעוגן בפסיכולוגיה של אדם אחד.
הגישה ההתייחסותית הנסמכת על פסיכולוגיה של שני אנשים, לוקחת את
אדיפוס למחוזות אחרים: ההורים והמטפלים, כבני אדם, משתתפים בכינון
הייחודי של התופעות האדיפליות. במקום אחדות פסיכואנליטית מופיע ריבוי
של משמעויות. על פי הגישה ההתייחסותית, ההשתתפות הייחודית של
הורים-ילדים מחייבת התבוננות מחודשת מנקודת מבט של פסיכולוגיה של
שני אנשים. בחלק זה של הקורס נעסוק במשמעויות חדשות של התבוננות
כזו. בהקשר זה נדון גם בהתייחסות של הפסיכואנליזה הפמיניסטית ליחסים
האדיפליים ובביקורת המצטברת אודות הדומיננטיות של הפירוש
הפטריארכלי. לסיום, נשוב לחשיבותו המקורית של המושג ונעגן בתוכו את
תרומתה של הגישה ההתייחסותית.

הערה: 5 שיעורים

[ביבליוגרפיה](#)

+ שיעור מסכם עם כל מורי הקורס

שיעורי ליבה

ליבה תיאוריה | איך ערך ויניקוט אנליזה? | סמסטר א', 16:45
יפה פרץ צדוק | אנליטיקאית מנחה מבוגרים
pzyaffa2908@gmail.com | 052-5400371

ויניקוט האדם והתאורטיקן שמושגיו החשובים שינו את פני הפסיכואנליזה, הציע להתבונן על ההתפתחות הנפשית כמתרחשת תמיד מתוך התייחסות לסביבה ולאחר. קריאה במקרים הקליניים של ויניקוט לאורך שנות עבודתו מלמדת אותנו על תפיסה רחבה תאורטית וקלינית הקשורה לרמת ההתפתחות הנפשית: מהתייחסות אובייקט אל השימוש באובייקט. נלמד על התייחסותו האחרת של ויניקוט לפירוש ואי פרוש, לאיכויות התוקפנות ולחשיבות החיאת יחסי העברה באנליזה כמרכזית לשינוי ולהתפתחות. הקריאה בתאורי המקרה של ויניקוט תהווה מצע חי וקרוב חווייה להבנת החשיבה והטכניקה הטיפולית הנגזרת ממנה: השרבוט, הרגרסיה, הפירוש המשיב, הפירוש ההעברתי, התערבויות במצבי חסר ובמצבי חסך ועוד. בכל שיעור נקרא מקרה קליני. אחת לכמה שיעורים נעצור ונרחיב יותר על המושגים שקראנו ונעמיק יותר בחיבור בין החשיבה התאורטית למקרה. במפגש האחרון יוצג מקרה קליני על ידי מתנדב בקורס דרכו נבחן ונדגים את הנלמד.

[ביבליוגרפיה](#)

ליבה תיאוריה | קליין וממשיכה - כיוונים | סמסטר א', 16:45
אודי רוזנטל | אנליטיקאי מנחה מתבגרים ומבוגרים
ehudrosenthal1@gmail.com | 050-9088861

קליין ראתה בהכחשת המציאות הנפשית את אחד ממנגנוני ההגנה הפרימיטיביים והפתולוגיים ביותר. עם המעבר לדגש על צרות עין הוסיפה את המרכיב של צרות העין כלפי האובייקט הראשוני (השד). בהמשך חשיבה זו פותחה על ידי רוזנפלד לעיסוק בהכחשת הזדקקות ועל ידי ביון להכחשת ושינאת הרגשיות. התינוק האנושי האקטואלי וגם זה שמצוי בכולנו לאורך כל חייו, צריך להחליט אם הוא בוחר בחיים מכוונים לאובייקט הראשוני, ומקבל את ההזדקקות שלו אליו ואת כל הרגשות הנלווים לכך או שהוא בוחר בחיים של הכחשת התלות, ההזדקקות והרגשיות. מצב זה מחייב מציאת כיוונים אחרים לאחזקת העצמי (כתחליף לאובייקט האימהי הראשוני). אנו לכאורה מוצאים פתרונות אחרים, פתולוגיים והרסניים יותר או פחות. הניסוח הקצר הזה מטעה בניקונו ובתמציתיות שלו. חסרות בו העוצמות של החרדות מתלות וקשר והבדידות הקשה שהחרדה מלחיות חיים מכוונים להזדקקות ולרגשות כלפי אובייקט מביאה עלינו. הכיוונים המוטעים שאנחנו הולכים בהם כתחליף לתלות באובייקט ולרגשיות, מביאים אותנו לחיים של הכחשת האמת ומכאן לחיים שאין בהם למידה מהניסיון ושאינם מאפשרים לנו התפתחות וחיים של משמעות. נקרא מאמרים מרכזיים על הנושא של כותבים מהזרם הקלייניאני והנאוקלייניאני, תוך שמירה על חשיבה קרובה לקליניקה. חלק מהמאמרים שניקרא מנסים לתאר ולהמשיג את התופעה תיאורטית וחלק מאמרים שמתארים אנליזות של מקרים כאלה באופן קרוב יותר לסערה הרגשית בטרנספרנס ובקאונטרטרנספרנס. (זו לעיתים קרובות סערה קפואה). הלמידה תהיה מתוך דגש על ההשתמעויות הקליניות ותוך שימוש רחב בדוגמאות קליניות כפי שתעלינה במהלך הלמידה.

[ביבליוגרפיה](#)

ליבה תיאוריה | ביון: תיאוריה ואוטוביוגרפיה | סמסטר א', 20:15
חני בירן | אנליטיקאית מנחה מבוגרים
hannibiran@gmail.com | 054-4661959

הקורס יעסוק בשני יסודות מרכזיים של התיאוריה של ביון. 1. תיאוריית החשיבה. 2. מכל ומוכל. נסתמך על הכתבים של ביון וגם על פרשנות ועל יישום קליני של המושגים. נקרא, מתוך האוטוביוגרפיה של ביון, על שמונה השנים הראשונות של חייו, אותן חי בהודו. נחבר בין זיכרונות הילדות שלו לבין האופן בו התפתחו המושגים התאורטיים המרכיבים את תיאוריית החשיבה ואת הצירוף מכל/מוכל.

ביבליוגרפיה

ליבה מהות* | דבר אלי בחלומות: על חלומות וחלימה בערות
סמסטר א', 20:15
אורנה שרצקי | אנליטיקאית מנחה מבוגרים
orna.psy@gmail.com | 052-3975327
*מיועד לתלמידי ג' וד'.

החלום כמרחב של גילוי, שינוי וחשיבה - בין תיאוריה פסיכואנליטית לעבודה קלינית.
החלום פותח מרחב יצירתי שבו הנפש מביעה באמצעות דימויים ורגשות את מה שעדיין אינו ניתן לחשיבה במילים. בקורס נבחן תיאוריות ומודלים מרכזיים לחקר החלומות.
נתחיל בפרויד, שניסח את שפת החלום והלא מודע, ונעקוב אחר ההתפתחויות המאוחרות בתיאוריה הפסיכואנליטית ובטכניקה הטיפולית. דרך סקירה זו נלמד כיצד השתנו התפיסות בנוגע לתפקידו של החלום, והאופנים שבהם מבינים אותו או עובדים עמו בתוך הטיפול.
נדון בחלום כמחולל שינוי, כביטוי ליחסי העברה והעברה נגדית, וכערוץ תקשורת ייחודי בטיפול. נכיר את החלימה גם בערות כתהליך נפשי המסייע לעיבוד ולחשיבה במהלך היום ונחקור כיצד היא מזינה את חיי הלילה ומעמיקה את היכולת לחלום.
נעמיק את הלמידה דרך עבודה קלינית והתבוננות בחלומות של מטופלים, מטפלים, ולעיתים גם באמצעות יצירה אמנותית כדרך לחשוב יחד את החומר התיאורטי ולחברו אל מרחב החוויה.

ביבליוגרפיה

ליבה תיאוריה | פסיכולוגיית העצמי וחקר רוח האדם | סמסטר א' 16:45
ד"ר גבי מן | אנליטיקאית מנחה מבוגרים
gabriellamann@yahoo.com | 054-4983742

*להיות בן אנוש, זה כמו להיות מלון אורחים / כל בוקר אורח חדש, שמחה,
דיכאון, עליבות/ איזו מודעות רגעית באה/ כאורח לא צפוי
(ג'לאל רומי)*

רמת ההתפתחות הנרקסיסטית של האדם משפיעה על עולמו הפנימי ועל אופן התייחסותו למציאות. הקורס יתמקד בטרנספורמציות של הנרקסיזם בתוך המעשה הטיפולי.
עיון בכמה מכתבי קוהוט, יוביל אותנו לחקר רוח האדם, כמו שמקבל ביטוי בדיאלוג בין קוהוט לבין ממשיכיו. דגש ינתן לטיפול היכולת ההתמרתית של העצמי כפי שנגזר מהתיאוריה וכפי שעשוי להתרחש בקליניקה.
ההוגים העכשוויים כמו אנה אורנשטיין, מריאן טולפין, דונה אורנג', ואחרים, ערים לסבלו של האדם, ובו בזמן תרים אחרי מה שמעבר לו, לכינון מרחב של תקווה; שליחת עוגן אל יכולותיו הטרנספורמטיות של העצמי; השלת הנרקסיזם הארכאי והגרנדיזיות ההגנתית המאפיינת אותו, לטובת נרקסיזם בוגר אשר מכוון לתודעה רחבה, יצירתיות, והחזקה של מורכבויות מבלי לקרוס לפיצולים. התמרות אלו מטפלות בסבלו של האדם. בחלקו הראשון של הקורס נדון בתהליכי התמרה אפשריים בתיאוריה ובקליניקה. בחלקו השני של הקורס נעסוק במצבי העצמי השבור, הן של היחיד והן של קבוצה.
בקבוצת פסיכולוגיית העצמי הישראלית התמרת העצמי השבור מקבלת חשיבות מיוחדת. לקיום בצל שבר ואיום סביבתי מתמיד, יש השפעות מרחיקות לכת על נפתולי הנרקסיזם. העצמי נקלע למטוטלת בין השתבוללות בשריון האנוכיות והיאחזות במימוש הפרטני, לבין הכרה במציאות רחבה יותר, פתיחת התודעה לזר ולאחר.

ביבליוגרפיה

ליבה תיאוריה | הגישה ההתייחסותית – אספקטים תיאורטיים

וקליניים | סמסטר ב', 16:45

ד"ר חגי שיקלר | אנליטיקאי מנחה מבוגרים

hagaishickler@gmail.com | 052-8701007

מטרת הקורס היא היכרות עם מושגי יסוד של הגישה ההתייחסותית. מעמדת שנות "התפנית", הקורס יתחקה אחר התפתחותם של רעיונות תיאורטיים וקליניים אשר הציגה הגישה ההתייחסותית בעשורים האחרונים, ובתורם, אפשרו שינוי אפיסטמי נרחב בחשיבה הפסיכואנליטית. תוך קריאה מחודשת במושגים פסיכואנליטיים וטכניים שגורים, נדון ברציונל המעבר ל"פסיכולוגיה של שני אנשים" מתוך גישה השוואתית למסורות פסיכואנליטיות אחרות, ובבחינת השפעתו על הבנתנו הקלינית/טכנית. נקרא בכתביהם של תיאורטיקנים התייחסותיים הבולטים והמצוטטים – סטיבן מיטשל, לואיס ארון, ג'סיקה בנג'מין, ג'ודי מסלר-דיוויס, פיליפ ברומברג, גרוסמרק ואחרים – המעלים מושגים מרכזיים כגון: מהתייחסות לאובייקט להכרה הדדית, משמעויות סובייקטיביות המטפל, פירוש כהבניה הדדית, הלא מודע ההתייחסותי, מיניות וגילוי עצמי בראי ההתייחסותיות, טראומה, דיסוציאציה, enactment, מצבי-עצמי, ועוד. מודגש כי הדיונים בשיעורים יתבססו על חלק מהמאמרים שיבחרו מתוך החומר המוצע בהתאמה לתהליך הלימוד והשיח בקבוצה.

[ביבליוגרפיה](#)

ליבה תיאוריה | הסזורה של ביון | סמסטר ב', 20:15

ד"ר רוני כרמלי | אנליטיקאית מנחה ילדים, מתבגרים ומבוגרים

rondisk@gmail.com | 052-4244678

המאמר על אודות הסזורה של ביון, פורסם ב-1977 כשנתיים לפני מותו ובמידה רבה מהווה מתנת פרידה וסיכום של רעיונות שהופיעו במהלך הגותו של ביון. המושג "סזורה" הפך מאז נכס צאן ברזל של הפסיכואנליזה. מילה זו מקורה הפסיכואנליטי בחשיבתו של פרויד, וביון מצטט את עכבה, סימפסון, חרדה:

"בין החיים בתוך הרחם לבין הינקות המוקדמת ביותר יש המשכיות רבה יותר מכפי שהסזורה המרשימה של אירוע הלידה מאפשרת לנו להאמין". (פרויד, 1926)

ביון מביא אנלוגיות רבות לרעיון הזה של פרויד ופורש דרכו רעיונות מרכזיים בהגותו שלו עצמו. ננסה להבין מדוע מושג זה מקבל מעמד כה מרכזי בחשיבה של ביון. ביון קורא לנו "לחקור את הסזורה", וכך נעשה בקורס – נקרא בדקדוק את המאמר, נחקור את המקורות השונים אותם הוא מביא כהשראות לחשיבתו ונקרא מאמרים בני זמננו שדנים ברעיון הסזורה. ננסה לעמוד על ההשלכות הקליניות של רעיונותיו של ביון כפי שהם מובאים בסזורה, תוך שימוש בדוגמאות של המשתתפים.

[ביבליוגרפיה](#)

בחירה | חברתי | מכונים על הספה: תרומת הפסיכואנליזה להבנת
קבוצות, ארגונים וחברה | **סדנה בחופשת סמסטר**
שימי תלמי | אנליטיקאית מנחה מבוגרים
052-3723001 | simitalmi@mh.org.il

פרויד במאמרו הקנוני מ-1921, "פסיכולוגיה של ההמון ואנליזה של האני",
כותב: "בחיי הנפש של היחיד משחק האחר תפקיד בקביעות, אם כמופת או
כאובייקט ואם כתומך או יריב. על כן הפסיכולוגיה של היחיד, במובן הרחב
שאין לערער על צדקתו, היא מלכתחילה ואף במקביל גם פסיכולוגיה חברתית".
הפסיכואנליזה מאז היוסדה מתקשה לחבר בין הפסיכולוגיה של היחיד
והחברה ונוטה לראות שדות אלה כנפרדים ואף סותרים ומתנגשים.
מטרת הקורס לחשוף את המשתתפים לחשיבה הפסיכואנליטית והקשרה
לקבוצות, ארגונים וחברה. כפסיכואנליטיקאים במכון כל אחד מאתנו חבר
בקבוצה, ועדה, ובמכון כשלם. כך גם בחיים בכללותם אנו חברי משפחה,
קבוצה, ואזרחים במדינה וכך גם המטופלים שלנו. היכולת לחשוב
פסיכואנליטית על "המקום בו אנו חיים" כמציאות חיצונית ופנימית מרחיב
את ההבנה והמשמעות של תהליכים מודעים ולא מודעים ומשפיע על
חברותנו במכון כאזרחים ובעבודתנו האנליטית.
הקורס יעסוק במושגי יסוד פסיכואנליטיים והחיבור שלהם לחשיבה
מערכתית חברתית, ובמקום חתך ופיצול ביניהם נבחן את האפשרות
של חיבור והמשכיות. אני מאמינה שטוב יהיה שכל עמית במכון יהיה מצויד
גם במשקפיים מערכתיות-אנאליטיות אלה לטובת הבנת המקום בו אנו חיים.

4 מפגשים, ימי שלישי, 15:30-11:00 | קמפוס לוינסקי
בתאריכים: 02.02.27, 09.02.27, 16.02.27, 23.02.27

[ביבליוגרפיה](#)

בחירה | מסלול ילדים | דונלד מלצר – מינקות עד גיל ההתבגרות
סמסטר א', 13:15
הדר קמפינסקי שוייצר | אנליטיקאית מנחה ילדים, מתבגרים ומבוגרים
hadarkem@gmail.com | 052-2749810

הסמינר יעסוק במשנתו של דונלד מלצר ביחס להבנת הפתולוגיה והטיפול
בילדים, והוא בנוי על פי שלבי ההתפתחות. מהינקות, דרך החביון אל גיל
ההתבגרות. נבחרו פרקים אשר ברובם יש דוגמאות קליניות מטיפול בילדים.
אציג רקע על הדגשים העיקריים בחשיבה של מלצר, ואח"כ נקרא פרקים
מספריו השונים.

[ביבליוגרפיה](#)

שיעורי בחירה

בחירה | בינתחומי | האחר שמעבר לאובייקט: קריאה בויניקוט וביון

על יסוד הפילוסופיה של הגל ולוינס | סמסטר א', 20:15

ד"ר רקפת אפרת לבקוביץ' הולצר | עמיתה בינתחומית

rakefetlev@gmail.com | 054-5333134

בקורס זה ננוע בין השלילה והחיוב, בין הדיאלקטיקה של הגל והאתיקה של לוינס – בין הרס, השרדות וטרנסצנדנציה – ונבחן כיצד הגותם של פילוסופים אלה יכולה להאיר, להנהיר ולהעמיק את מחשבתם של ויניקוט וביון.

כיצד אנו פוגשים את ה"אחר" באמת? ומה אנו יכולים לדעת עליו? במסגרת הקורס נתחקה אחר התהליך המפרך של "הוצאת האחר החוצה" מתוך הבועה הנרקסיסטית, מצד אחד, ומתוך סכמת הידיעה של הסובייקט/המטפל, מצד שני.

דרך קריאה בפנומנולוגיה של הרוח של הגל (בפרק על ה"תשוקה" וב"דיאלקטיקת האדון והעבד"), נבחן את הטענה כי ויניקוט, בתיאורו את מעבר האובייקט מהרס להישרדות, מבצע מהלך הגליאני ביסודו: השלילה והתוקפנות הן אלו המאפשרות לאובייקט לקבל ממשות וחיצוניות. בהמשך לכך, על יסוד קריאה בכוליות ואינסוף של לוינס, נבחן האם הישרדות האובייקט מעבירה את הסובייקט למרחב לוינסי – מרחב שבו ה'אחר' אינו עוד מושא לשלילה ומאבק, אלא ממוקם באופן טרנסצנדנטי ומהווה פנים שהן מושא ליחס חיובי – לדאגה ואכפתיות (concern). לאחראי מכן נקרא את רעיונותיו של ביון על הפשטה, תסכול, אמת רגשית ואי-ידיעה על יסוד הגל (על השלילי) ולוינס (על האינסופי). בפרט, נבחן כיצד ניתן להבין את ה"יכולת השלילית" הבינויאלית כעמדה לוינסית בה המטפל מוצב כ'אחר' מחוץ למערכת הידיעה של המטפל – אתגר שיתברר כאנליטי, אנושי ואתי.

[ביבליוגרפיה](#)

בחירה | בינתחומי | מרחב היצירה בשעה הטיפולית

סמסטר ב', 16:45

איריס לרמן | אנליטיקאית מבוגרים

iris.lerman@gmail.com | 054-4784267

ד"ר מירי רוזובסקי | עמיתה בינתחומית

miri889@gmail.com | 052-4299803

"לדעתי, זה לגמרי בלתי נמנע שהאנליטיקאי 'לכלך' את השדה עם הנוכחות המנטלית שלו(זה לא יכול להיות אחרת); זו הדרך היחידה להשפיע על השתל החיוני שיאפשר ערבוב יצירתי אמיתי של הגנום הרגשי של האנליטיקאי והמטופל, ובכך לשבור את מעגל הקסמים החונק של כפיית החזרה".
(אנטוניו פרו)

מקור ההשראה הפסיכואנליטי לקורס זה, הם אנליטיקאים פוסט ביוניאנים כדוגמת אוגדן, פרו וציווטרזה שרואים בטיפול תהליך קו-נרטיבי, ובעצמם שואבים השראה מספרות ומתיאוריות ספרותיות.

בקורס הנוכחי, מנקודת מבט בינתחומית, נחקור וניצור את השדה האינטרסובייקטיבי שמתהווה בטיפול. נעשה זאת בעזרת תרגילי כתיבה, קריאה מכתביהם של אנליטיקאים אלה ומקטעי ספרות יפה. המשתתפים.ות בקורס מתבקשים.ות להביא ויניטה מאחת האנליזות או הטיפולים שלהם.ן.

בעזרת תרגילי כתיבה, שיהדהדו את הוויניטה, נפתח את השדה הלא מודע, ניגע בדימויים ראשוניים, בפנטזיות דחיות וניצור מרחב עם פוטנציאל טרנספורמטיבי.

המשתתפים.ות יוכלו לגלות את ההנאה שבשימוש בדמיון, במשחקיות וביצירותיות בשעה הטיפולית, ואת הפונקציות הטרנספורמטיביות של איכויות טיפוליות אלה.

[ביבליוגרפיה](#)

בחירה | המטאפיזיקה הלא־מודעת של אדיפוס: זמן, סיבתיות ורצון

חופשי בקליניקה | סמסטר א', 20:15

ד"ר עמית סעד | אנליטיקאי מבוגרים

amitsaad1984@gmail.com | 054-4934394

אנו רגילים לחשוב על המיתוס של אדיפוס ועל הקונפליקט האדיפלי במונחים של דחפים מיניים ורצחניים. אולם התבוננות מעמיקה יותר במיתוס חושפת ממד אחר: תפיסה ייחודית של זמן, סיבתיות ורצון חופשי. אדיפוס אינו רק סיפור על תשוקה ואיסור, אלא גם מודל לחשיבה מטאפיזית שונה, שבה העתיד קובע את העבר, אירועים מתממשים כהכרח, והסובייקט מגלה את עצמו כנטול בחירה חופשית.

הקורס מציע קריאה בינתחומית המשלבת פסיכואנליזה ופילוסופיה, ומתמקד באופן שבו המטאפיזיקה האדיפלית מתארגנת במסגרת הלוגיקה של הלא־מודע. ננסה לזהות את הסיבות הלא־מודעות להדחתה של מטאפיזיקה זו, ואת הדרכים שבהן היא מופיעה באופן סמוי בעבודה הקלינית.

דרך עיון במאמרים פחות מוכרים של פרויד ובכתיבתם של מחברים עכשוויים כגון שבר, לאוולד ואוגדן, נבחן את המשאלה האדיפלית ליצור את עצמך - וכיצד היא מערערת, מחד גיסא, את תפיסת הזמן המודעת, ומאידך גיסא, דרך חזרתיות, עיבוד אבל לא־שלם ומושג *après-coup* חושפת אפשרות שבה הסובייקט אינו רק תוצר של עברו, אלא גם שותף פעיל ביצירתו.

בהמשך נעמיק ב"מיניות הזמן" - האופן שבו הזמן עצמו נעשה אובייקט של שליטה - ובסיבתיות לא־מודעת, שבה קשרים נחווים כהכרחיים ולא כאפשריים.

לבסוף, נבחן כיצד תפיסות אלו משליכות על הבנת הרצון החופשי והאחריות המוסרית, ועל העמדה הקלינית של האנליטיקאי. דרך מושג "עמדת האורקל", נעמוד על המתח המרכזי בין הרצון לדעת את עצמנו לבין הרצון להישאר חופשיים מידיעה זו.

לצד ההתבוננות הקלינית, הקורס ייגע גם בשאלות המצויות בליבת הפילוסופיה האנליטית בנוגע לתקפותה של המטאפיזיקה האדיפלית, ויעלה אפשרות מפתיעה: שאולי איננו צועדים אל מותנו, אלא דווקא אל לידתנו.

[ביבליוגרפיה](#)

בחירה | אתיקה | היבטים אתיים של העשייה הפסיכואנליטית

סמסטר ב', 16:45

מרצות ומרצים שונים

מרכזת: לילך שלו | אנליטיקאית מבוגרים

lilachsha7@gmail.com | 054-5333134

הנושא האתי בעשייה הפסיכואנליטית מלווה אותנו בכל יום בעבודה הקלינית, גם אם אינו תמיד נראה לעין. שאלות אתיות אינן מתמצות בכללים או בחוקים "יבשים", אלא נוגעות בלב הקשר שבין אנליטיקאי לאנליזנט ובממשק המורכב שבין תיאוריה, טכניקה וערכים.

בקורס זה נבקש להתבונן באתיקה לא כתחום חיצוני לפסיכואנליזה, אלא כחלק אינטגרלי ממנה - כאופני חשיבה ועמדה נפשית. נעמיק ברגישות האתית, ונבחן יחד מצבים שבהם הדילמות אינן מובהקות, אלא מצויות באזורים האפורים של המעשה האנליטי - שם הגבולות מיטשטשים, הסכנות למעידה גוברות, אך גם נפתחת האפשרות להבנה מחודשת.

באמצעות קריאה במקורות תיאורטיים וקליניים, ודיון משותף, ננסה להאיר את אותם רגעים בקליניקה שבהם מתעוררות שאלות של אחריות, גבול, חופש, תלות ואנושיות.

כל השיעורים יועברו על ידי מרצים מהמכון, הנבדלים ביניהם בתפיסה התיאורטית שלהם. כל שיעור יעסוק בהיבט אתי-טיפולי אחר.

[רשימת השיעורים והמרצים](#)

[ביבליוגרפיה](#)

בחירה* | הסיטואציה הפסיכואנליטית | סמסטר ב', 20:15
יעל שנהב שרוני | אנליטיקאית מנחה ילדים, מתבגרים, מבוגרים
sharoniyael@gmail.com | 050-5510008
*הקורס יחשב ליבה מהות (סטינג) לתלמידי ג' ו-ד'.

מאז תחילת שנות ה-20 של המאה ה-21 חלו שינויים דרמטיים במסגרת הפסיכואנליטית. עד העת הזו קיימת לעיתים תחושה של "כך עושים" המועברת מדור לדור. המסגרת הטיפולית נחשבת לעיתים כמנהג אבות, בבחינת - כך נהג האנליטיקאי שלי. בקורס זה נבחן האם ניתן לראות בסטינג מערכת שרירותית של כללים ונהלים שעבר זמנם והאם יש מחשבה רציונלית מאחורי הדרך שבה אנו מבנים את מסגרת הטיפול הפסיכואנליטי, מימי פרויד ועד האנליזה בזום.

[ביבליוגרפיה](#)

בחירה | אנדרה גרין: בין מסורת לחידוש - לחשוב את הקליניקה העכשווית | סמסטר ב', 20:15
אורנה שרצקי | אנליטיקאית מנחה מבוגרים
orna.psy@gmail.com | 052-3975327

הקורס יעסוק במחשבתו של אנדרה גרין, הנעה בין מסורות תיאורטיות שונות - מפרויד, דרך יחסי האובייקט ועד ביון ומתעצבת מתוך מפגש מתמשך עם הקליניקה העכשווית. במסגרת זו גרין מזמין אותנו לחשוב מחדש את העבודה הטיפולית, תוך שמירה על מרכזיותו של הדחף ומתוך בחינה מחודשת של הקשר בינו לבין האובייקט.

נתבונן באופן שבו גרין מציע לחשוב את ההקשבה הקלינית כתנועה בין אזורים שבהם ניתן לחשוב ולייצג, לבין אזורים שאינם ניתנים לחשיבה. נכיר את חשיבתו על מצבים גבוליים, על הקשר בין אפקט, ייצוג ואובייקט, ועל מקומו של הנרקיסיזם במצבים גבוליים, שבהם החרדה נוגעת לעצם היחס לאובייקט: בין נוכחות חודרנית לבין העדר. במצבים אלה נעסוק בפגיעה ביכולת לסימבוליזציה, ונחשוב את "עבודת השלילי" כפיתוח מרכזי להבנת תהליכים אלה. נתבונן בהיעדר לא רק כחסר, אלא כפונקציה הפועלת בתוך הנפש ומעצבת את האפשרות לייצג, לחשוב וליצור קשר.

[ביבליוגרפיה](#)

בחירה | "המכשפה המטאפסיכולוגית": עיון שיטתי במאמרים מטאפסיכולוגיים של פרויד | סמסטר ב', 20:15
מקסים בן אמו | אנליטיקאי מנחה מבוגרים
benamaxime@gmail.com | 054-4242687

הקורס מוקדש לעיון שיטתי במאמרים המטאפסיכולוגיים המרכזיים של פרויד, ומהווה הזדמנות להעמקה ביסודות החשיבה הפסיכואנליטית ובהבנת מושגי היסוד של הנפש, הדחף והלא-מודע. במוקד הקורס עומדים חמישה טקסטים מכוננים: דחפים וגורלות דחפים, ההדחקה, הלא-מודע, השלמה מטאפסיכולוגית לתורת החלום, ו-אבל ומלנכוליה. הקורס בוחן את התפתחות מושג הדחף, את מנגנון ההדחקה ותפקידו בארגון החיים הנפשיים, את חוקיות פעולתו של הלא-מודע ואת הבנת החלום כביטוי לתהליכים נפשיים עמוקים. כמו כן, נדונה תרומתו של המאמר אבל ומלנכוליה להבנת חווית האובדן, תהליכי הזדהות והיווצרות מצבים פסיכופתולוגיים.

המטאפסיכולוגיה מוצגת בשלושת היבטיה – הדינמי, הכלכלי והטופוגרפי. פרויד עצמו כינה תחום זה "המכשפה המטאפסיכולוגית", כדי לציין את אופיו הספקולטיבי והמופשט; אולם דווקא ממד תיאורטי זה מאפשר המשגה מדויקת של מצבים קליניים מורכבים ומהווה בסיס מכוון לחשיבה הטיפולית הפסיכואנליטית. הלימוד מתקיים במתכונת של קריאה מדוקדקת ואיטית של הטקסטים, ברוח קריאה "תלמודית", המדגישה דיוק מושגי, פרשנות ודיון משותף. לצד זאת, הקורס משלב הרצאות של מרצים אורחים, מומחים בהגותו של פרויד, המציעים מבט אקטואלי על הרלוונטיות של הטקסטים לקליניקה בתזמננו ולשאלות תיאורטיות עכשוויות.

[ביבליוגרפיה](#)

טראומה, דיסוציאציה, חזרה כפייתית, אינטרסובייקטיביות
אורי נח | אנליטיקאי מבוגרים
ori.noah@gmail.com | 054-5500286
ד"ר בועז שלגי | shlgibo@013.net | 054-4453329

בסדנה ננסה לאפיין שלוש טיפולוגיות של טראומה נפשית – PTSD, CPTSD וטראומה התייחסותית/התפתחותית – ולבחון את המהלך הפסיכולוגי המחבר ביניהן: ממהות הטראומה עצמה, דרך הדיסוציאציה כתגובה ראשונית, אל השלכותיה לאורך החיים, ולבסוף אל השאלה הטיפולית – מה עשוי לאפשר להשיב את הנפש מהתבססותה על מנגנונים מבוססי אימה, ניתוק ופיצול למרחב תנועתי ופתוח, שיאפשר לאדם לחזור הן למגע עם עצמו ועם חוויותיו השונות והן עם הזולת. הסדנה תציע הבנת עומק של תהליכים אלה, מתוכה תנסה לגזור מעין מפת דרכים תיאורטית וקלינית אשר, כך אנו מקווים, תרחיב את היכולת להכיל את מגוון ביטויי הסבל הסובייקטיביים שמביאים לקליניקה הפרטית והציבורית מטופלים רבים. צורך זה רק גדל בשנים האחרונות, לאור רצף של אירועים חיצוניים ורוויי אלימות. הסדנה תורכב מארבעה צירים: מהות הטראומה, מנגנון הדיסוציאציה והקשר העמוק שלו לטראומה, מופעי המצב הפוסט טראומטי לאורך החיים והפתרונות הטיפוליים (ויניקוט והפרדיגמה ההתייחסותית).

2 מפגשים | ימי שישי, 15:00-08:30 | קהילת פדובה 9 תל אביב
בתאריכים: 20.11.26, 27.11.26

[ביבליוגרפיה](#)

סדנאות העשרה

הסדנאות להעשרת העמיתים פתוחות
גם למסיימי ארבע שנות הלימודים.

שכר הלימוד בסדנאות העשרה:
100 שקלים ליחידת לימוד, כפול
מספר היחידות בסדנה.

קריאה לקבוצה | תהליכי ההדרכה בהכשרה פסיכואנליטית

מרכזים:

רחל קלע | אנליטיקאית מנחה ילדים, מתבגרים ומבוגרים

rakella4@gmail.com | 054-4787665

ד"ר דניאל מרום | עמית בינתחומי

dmarom@mandel.org.il | 054-6841958

זו הזמנה למדריכים ולחברים שבדרך להפוך לאנליטיקאים מנחים, ומתוך כך למדריכים לעתיד, להשתתף בקבוצת קריאה וחשיבה חד חודשית שתעסוק בתהליכי הדרכה בהכשרה פסיכואנליטית.

פתיחת קבוצה זו היא מהלך חלוצי במכון שלנו, שנולד מתוך רצון לפתח ולטפח משאב מרכזי זה. האופן שבו אנו מדריכים מוסר הלאה במודע ובלא מודע את המסורת הפסיכואנליטית שבה אנו מחזיקים.

זו לא קבוצת הדרכה קלינית של מדריכים אלא קבוצה שבה ניצור יחד מרחב לחשיבה על ההדרכה כמרכיב מרכזי בהכשרה, ובעיצוב הזהות

הפסיכואנליטית כמדריך, מתוך עיון והסתייעות במאמרים המרכזיים שנכתבו בנושא. זהו מרחב אישי וקולקטיבי שבו יישמרו כמובן באופן מלא הפרטיות והחיסיון של המודרכים. הדיון דרך המאמרים יאפשר למשתתפים לנסח את תפיסת ההדרכה האישית שלהם ולגבש אותה.

במהלך שנות קיומה של הפסיכואנליזה התהוו והתגבשו מסורות בעבודה הקלינית ובחשיבה התיאורטית אך לא התגבשה באופן זה מסורת הדרכתית שקבלה תיאורטיזציה, דיון ותהליכי פיתוח.

נדון בשאלות כמו: מהותה של ההדרכה וכיצד מתהווה ומתקיימת הלמידה בתהליך ההדרכתי, מה מקומן של העברה והעברה נגדית בהדרכה

הדיאלקטיקה שבין הדרכה "מלמדת" להדרכה "מטפלת", הדרכה אישית מול הדרכה קבוצתית - מטרות יתרונות קשיים, כיצד תורמת ההדרכה לחשיבה

התיאורטית בנוסף לקלינית, הערכת ההדרכה, "הפיל שבחדר", מה קובע הצלחה בהדרכה איך מעריכים הדרכה, סמכות ותלות ביחסי הדרכה, סוגיות

אתיות בהדרכה, שינויים עכשוויים במודלים של הדרכה, כיצד משפיע ומושפע מבנה המכון ויחסי הכוחות בו על תהליכי ההדרכה,

וכמובן נושאים אחרים שיועלו על ידי המשתתפים. לכל מפגש נקרא מאמר שיבחר מתוך קבוצת המאמרים שיקבלו המשתתפים לקראת התחלת המפגשים בהתאם לנושא שייראה רלוונטי לאור הדיון.

המפגשים יתקיימו בימי חמישי ב-19:30 | בתאריכים הבאים:

03.06.27, 13.05.27, 29.04.27, 11.03.27, 21.01.27, 03.12.26, 29.10.26

מפגש ראשון ואחרון פא"פ קמפוס לוינסקי, שאר המפגשים בזום | מפגש

אחרון ב-18:00 לפני ערב סיום | **ההשתתפות ללא תשלום.**

למידה מעבר להכשרה

* סדנאות התוכנית פתוחות רק למסיימי תוכנית ההכשרה. ניתן להירשם גם לפני הגשת עבודת הגמר.

* התוכנית פתוחה גם לעמיתים הבינתחומיים.

* ההרשמה היא לכל המפגשים בסדנה. אין אפשרות להשתתף במפגשים בודדים.

* ההרשמה מותנית בהסכמה להציג מקרה. יש למלא בטופס ההרשמה שני מועדים אפשריים להצגה, מבין המועדים המופיעים בידיעון. ההחלטה על המציגים

באחריות רכזת הסדנה.

* מי שנבחר להציג, מתחייב למצוא לעצמו מחליף

בהינתן "כוח עליון" שימנע ממנו להציג בעצמו.

שכר הלימוד בסדנאות התוכנית:

150 שקלים לשיעור, כפול מספר השיעורים בסדנה.

“Imagining Psychoanalysis: Therapeutic Creativity and Dialogues of the Unconscious”

Anthony L. Bass

מרכזת: גדיה אוריין | אנליטיקאית מנחה | 054-7994786 | gaditorian@gmail.com

In this workshop style six session seminar, we will explore the nature of the psychotherapy relationship, using Ferenczi's concept of a "dialogue of unconscious" as a point of departure for the experience. We will explore the fundamental role of imagination in the psychoanalytic project, and consider the obstacles that inhibit it, and ways of freeing it. We will deepen our grasp of unconscious dimensions of therapeutic relating through our engagement with difficult treatment moments. Along with Dr. Bass, participants in the seminar may present material themselves or work with others' clinical vignettes. They will gain experience using emotional responses to patients to identify and work through enactments, impasses and other challenging countertransference obstacles at the heart of psychotherapy. Implications for how we make use of ourselves, the way we respond to our patients, and how this contributes to our therapeutic intentions and sense of 'technique' will be explored.

We will focus on patients with whom we have felt especially emotionally affected, i.e., those who have evoked intense, disturbing or arousing reactions: patients about whom one dreams at night, or becomes preoccupied by day, or who evoke anxious or counter-resistive responses, such as fighting sleep, or falling asleep or becoming bored; patients who arouse us to anger, disgust, shame, or sexual or other body experiences. Such experiences, often at the heart of enactments in psychotherapy, provide special opportunities for gaining access to the ways in which the unconscious life of patient and therapist emerge and interact, creating special challenges and special opportunities for deepening and furthering the work. Please come prepared to share some clinical moments if possible.

Each session will include the consideration of challenging moments in clinical process described above, as well as some discussion of assigned readings, many of which will be drawn from Bass's new book--"It Takes Two to Know One--The Therapy Relationship and Unconscious Dialogues.

Anthony L. Bass, He is the author of two books published in 2026:

"It Takes Two to know One --The Therapy Relationship and Unconscious Dialogues," and "Philip Bromberg: A Contemporary Introduction," with Velleda Ceccoli.

He is an associate professor and clinical consultant at the NYU Postdoctoral Program in Psychoanalysis and Psychotherapy. and is on the teaching faculty, training and supervising analyst at the Columbia Psychoanalytic Institute, where he also teaches in the trauma training program. He is a founder and president of the Stephen Mitchell Relational Study Center and a founding director and board member of IARPP (The International Association for Relational Psychoanalysis). He is also an editor emeritus of the international journal *Psychoanalytic Dialogues* and serves on the board of the Sandor Ferenczi Center at the New School, NYC. He lectures and teaches workshops and seminars on his work and the work of Sandor Ferenczi all over the world.

6 מפגשים | בימי רביעי ב-18:00 | זום

בתאריכים: 04.11.26, 18.11.26, 02.12.26, 17.03.27, 31.03.27, 14.04.27

[ביבליוגרפיה](#)

“The Relational World: Theory, Trauma, Therapy”

Sam Gerson

מרכזת: ד"ר חנה אולמן | אנליטיקאית מנחה מבוגרים
chanau11man@gmail.com | 054-4282830

In this four week long seminar, we will discuss contemporary developments in psychoanalytic theory and practice as they were framed in three articles written by Gerson.

In week 1 the theoretical underpinnings of intersubjective perspectives and their implications for clinical practice are considered. The paper “the relational unconscious...” will be used as to initiate our thoughts.

In week 2 we will consider the phenomena of hysteria and their clinical manifestations through a focus on the developmental impact of gender based interpersonal dynamics. The paper “Hysteria & Humiliation” provides background for our reflections.

In week 3 we will address the presence, and the absence, of the “witness” as a mediator between the experience of trauma and it’s consequences. The paper “The dead third...” will provide the frame for our reflections.

Week 4 will be devoted to clinical issues and dilemmas introduced by participants of the group.

4 מפגשים | בימי שני ב-19:30 | זום
בתאריכים הבאים: 07.12.26, 21.12.26, 04.01.27, 18.01.27

Sam Gerson, Ph.D. Is a founder and former president of the Psychoanalytic Institute of Northern California (PINC) in San Francisco and where he currently practices as a training and supervising analyst.

He was awarded the Elise M Hayman prize for writing about the holocaust at the IPA conference in Berlin in 2007. His other published work covers a wide spectrum of issues in psychoanalytic theory, clinical practice, and psychopathology.

ביבליוגרפיה

The relational unconscious, *Psychoanalytic Quarterly*, LXXIII, 2004
Hysteria and humiliation, *Psychoanalytic Dialogues*, 21:5, 517-530
When the third is dead, *Int J Psychoanal* (2009) 90:1341–1357

ביון - מיפוי הממד הלא מיוצג

משה ברגשטיין | moshebergstein@gmail.com

מרכזת: תמר פריד | tammarf@gmail.com

הסמינר יעסוק בקריאה קרובה של פרק 2 מתוך *קשב ופרשנות*, “הרפואה כמודל”, הממפה את הממד הלא מיוצג בנפש באמצעות מודל פסיכוטי.

Bion, W.R. (1970)., *Attention & Interpretation*. London: Karnac.

(ביון, ו' (1970 [2018). *קשב ופרשנות*, תרגום: א' עצמון, עריכה: ר' שונברגר, תל אביב: תולעת ספרים.)

5 מפגשים | ימי שני, 22:00-20:30 | זום
בתאריכים: 02.11.26, 16.11.26, 23.11.26, 30.11.26, 28.12.26
*הסדנה תוגבל ל-30 משתתפים

מ"ריצ'רד, סיפור אנליזה של ילד" של קליין אל מעבר ל"מחקרי האוטיזם" של מלצר ועמיתיו | הרחבות קליניות ומטאפסיכולוגיות מלכה הירש נפחן | malka@napchan.com | מרכזת: מיכל אילון | Michaleilon123@gmail.com | 052-2591593

ספרה של קליין 'ריצ'רד, סיפור אנליזה של ילד' (1941; 1961) הוא, בין השאר, הדגמה של מה שהפרשנות מסוגלת לעשות כאשר לנפש כבר יש עמדות לנוע ביניהן. ריצ'רד מפצל, משליך, מפנים, מתאבל — כל המנגנון של תפקוד פרנאלי-סקיזואלי ודיכאוני נראה כיסוד שכבר קיים איכשהו, וגאונותה של קליין היא במעקב אחר תנועתו, בדיוק יוצא דופן כדי שהתפקוד הדיכאוני יתבסס ו"נצח" על המערכת הנפשית בכללותה ויחזק את האגו של ריצ'רד.

ספרה של קליין הוא אחד ההישגים הגדולים של הפסיכואנליזה, והוא גם, במובן מסוים, תיאור של טכניקה העובדת עם מבנים שכבר הושגו במידת מה ומתבססים על ידי תהליכי פיצול, אידאליזציה והשלכה ראשוניים, והפנמות. הדיון בפרשנות הביקורתית של מלצר לספורה של קליין בספרו התפתחויות קליינאניות (1978) מכין את הקרקע לשאלה המרכזית של הקורס: מה קורה לטכניקה הפרשנית כאשר הנחת היסוד של קליין אינה תקפה עוד.

בשנים בין 1960 ל-1970 דונלד מלצר וארבעה עמיתים — ברמנר, הוקסטר, וודל, ויטנברג — יצאו עם מטפליהם הצעירים בדרכה של קליין — תשומת לב רגע-אחר-רגע לפנטזיה הלא-מודעת בהעברה ופירושה — וגילו שההנחות הבסיסיות לגבי המבנים הנפשיים הראשוניים לא התקיימו אצל מטפליהם. ב"מחקרי אוטיזם" (1978), הם מדווחים על הניסיון הקליני שלהם ועל המהלכים התאורטיים החדשים אשר ניסיונם הקליני פותח. הספר הוא אחד הספרים שבחיל ורעדה מבשר מהפכה בספרות הפוסט-קליינאנית — לא משום שהוא מתווכח עם קליין, אלא משום שהוא הולך בעקבותיה בנאמנות כזאת אל שטח שהיא לא נכנסה אליו.

במסעם עם הילדים הנעים על ה"ספקטרום האוטיסטי", 'מתנסחים' להם באופן בלתי נמנע מושגים חדשים כגון: פירוק תשומת הלב, הזדהות דביקה, דו-ממדיות, גאוגרפיה מופרעת של העולם הפנימי. אלה אינם קישוטים על עמדותיה של קליין. מה שהספר פורס בפנינו הוא שארבעה קלינאים, שעבדו באופן עצמאי בפיקוחו של מלצר, ושמרו אמונים לילדים ולשיטתה של קליין, גילו שהחומר של הפציאנטים שלהם לא התאים לאוצר המילים הקליינאני הקיים. למשל, פרק III בספרם על טימי, מבחין בין פירוק תשומת הלב (dismantling) לבין פיצול (splitting) - הבחנה טכנית מכרעת. הילד אינו מפצל אובייקט קיים אלא מייצר חוויה חושית

עצמית כתחליף ליחס אל אובייקט, שכן אין עדיין אובייקט זמין להשליך אליו. פרק VI על הילד ג'ון עוסק בכאב דיכאוני קמאי - כאב על עצם העובדה של אי-רציפות ונפרדות, עוד לפני אשמה או דאגה לאובייקט שלם. השאלה המרכזית לסמינר: האם מדובר ב'עמדה דיכאונית' במובנה הקליינאני, או במצב פרימיטיבי יותר?

הסמינר נבנה כדי לאפשר למשתתפים לחוש בלחץ הזה במישרין — לשבת עם טימי, ג'ון, בארי ופיפי, כפי שישבו האנליטיקאים שלהם, ולשאול, מקרה אחר מקרה, מה קורה לפרשנות כאשר האובייקט שקליין מניחה מראש עדיין אינו שם, כדי להתפרש, וכך גם הטרנספרנס במהותו הקלאסית אינו שם.

האומץ האמיתי של הספר בא לידי ביטוי בפרקים שבסופו, ולשם מכוון למעשה הסמינר. בפרק המסכם עושה מלצר דבר שמעטים

מהאנליטיקאים מעזים לעשות עם הירושה התאורטית שלהם עצמם: הוא מבחין שפיצול-ואידאליזציה — המנגנון שקליין ראתה בו את הבסיס היסודי להתפתחות בריאה — אולי אינו היסודי ביותר כפי שחשבה. פרק IX מבסס את ציר הממדיות: חד-, דו-, תלת- וארבע-ממדיות. פרק X, הסיכום, מראה שהילדים שנחקרו נעדרו הן את פיצול-ואידאליזציה של קליין והן את פונקציית העור-מכיל של ביק, ודן איך הקושי והאכזריות הנרקיסטית מופיעים רק כהישג מאוחר של הטיפול. מלצר ממקם את פונקציית העור-מכיל של ביק כשכבה מוקדמת, טרום-קליינאנית, שעליה נשען פיצול-ואידאליזציה עצמו: כאשר שכבה זו אינה מתבססת כראוי, גם פיצול-ואידאליזציה התקין אינו יכול להתבסס, וההתפתחות נסטית לכיוון אחר. מקרהו של פיפי למשל, ממחיש תצורה כזו: לא נתיב שני שווה-ערך למבנה נפשי, אלא תצורת פיצוי הבנויה על יסוד חסר. בכך ממקם מלצר מחדש את פיצול-ואידאליזציה: לא יסוד הכרחי בפני עצמו כפי שראתה אותו קליין, אלא הישג התלוי בשכבה מוקדמת יותר, שהיעדרה אינו מוליד עמדות פגומות אלא ארגון א-עמדותי או טרום עמדותי. בספר מנוסחים נתיבים ומכשלות בתהליכי ההתפתחות, ושעל בסיסם מלצר מבחין בין 'חוסן אגו' לבין 'חוזק האגו' של קליין. זוהי הבחנה שנשמעת צנועה אך נושאת תוצאות מרחיקות לכת: היא מנסחת ששתי העמדות של קליין והתנועה ביניהן - זה לא כל הסיפור. ולכך השלכות על העשייה האנליטית והמטאפסיכולוגיה שבבסיסה.

8 מפגשים | בימי שני, 21:30-20:00 | זום

בתאריכים: 17.05.27, 19.04.27, 05.04.27, 01.03.27, 11.01.27, 14.12.26, 21.06.27, 07.06.27

[ביבליוגרפיה](#)

סמינר התהוות לעמיתים הבינתחומיים
ד"ר יורם קנצלר | yoramkan@gmail.com | 052-8809897
איריס פרח | i_perach@yahoo.com | 054-4929548

הסמינר מבקש לתת מענה לצרכים מצטלבים:
של המכון – ברמה המוסדית, כחלק מהאחריות האתית לחשיפה של
חברים שאינם אנשי טיפול לתכנים קליניים ודיונים טיפוליים.
של החברים הבינתחומיים החדשים המתקבלים למכון – לתמוך
בתהליך ההשתלבות שלהם בתרבות המקצועית והקהילתית של המכון
וללוותם במפגש עם חומרים קליניים פסיכואנליטיים.
יצירת קבוצת השתייכות של החברים הבינתחומיים בתוך המכון –
לגבש קבוצת ייחוס מחזיקה עבורם, שתאפשר פיתוח זהות כקבוצה
וקישרי עבודה ושיח ביניהם ובין חברי המכון האחרים
ולטווח הארוך – (בשילוב עם תוכניות נוספות ועתידיות): לפתח את
מקומם ותפקידם של החברים הבינתחומיים במכון באופן ברור ומעובד
יותר מבחינה ארגונית.

שמונה מפגשים, פנים אל פנים, בימי חמישי מ-17:00 עד 18:30
בתאריכים: 08.10.26, 05.11.26, 24.12.26, 21.01.27, 11.03.27, 08.04.27,
06.05.27, 03.06.27

המנחים:
ד"ר יורם קנצלר – יו"ר הועדה הבינתחומית של מכון תל אביב
לפסיכואנליזה בת זמננו.
איריס פרח – פסיכואנליטיקאית וחברת וועדת הוראה במכון תל אביב
לפסיכואנליזה בת זמננו.

לימודים לעמיתים הבינתחומיים

העמיתים הבינתחומיים מוזמנים להירשם
לקורסי הבחירה, לקבוצות הקריאה, לסדנאות
ההעשרה ולסדנאות מעבר להכשרה
(ההרשמה למרחבי הלמידה השונים תתבצע
באישור ועדת הוראה)

קבוצות קריאה

מתקיימות אחת לחודש, בימי הפורום, מ-17:00 עד 18:30

פסיכואנליזה צרפתית

ג'יזל ורד | אנליטיקאית מנחה מבוגרים

Gisele.vered@gmail.com | 054-4707419

ד"ר איזבל בן אמו | אנליטיקאית מנחה ילדים ומבוגרים

Isabellebenhamou19@gmail.com | 054-4540356

קבוצת קריאה - הפסיכואנליזה הצרפתית נוסדה לפני 18 שנה על ידי ג'יזל ורד ואיזבל בן אמו, ו'רצה' מאז. אנו מזמינים עמיתים וחברים חדשים להצטרף אלינו. השנה נמשיך לחקור את ההיבטים הפסיכו-סומטיים בפסיכואנליזה הצרפתית. נקרא בספרו של קלוד סמאדג'ה - חיי הנפש האופרטיביים.

קבוצת קריאה תיאורית השדה

ד"ר גד בן שפר | אנליטיקאי מנחה מבוגרים

gad.bensheffer@gmail.com | 054-7674234

נעסוק בתיאוריית השדה בפסיכואנליזה, המנסחת שפה חדשה לחשיבה קלינית – כזו שממקמת את האנליזה לא כמפגש בין שני יחידים נפרדים, אלא כהליך המתרחש בתוך מערך בין-סובייקטיבי מורכב. במהלך השנה נעסוק בטקסטים מרכזיים בזרם תיאורית השדה הביוניאנית, החל מעבודותיהם של בארנג'ר ובארנג'ר. הקריאה תלווה בדיון משותף על תרגום הרעיונות לתצפית קלינית ובחינתם בהקשרים תיאורטיים שונים.

קבוצת קריאה בפסיכואנליזה של ילדים

מרכזים:

ציפי מיידלר | אנליטיקאית מנחה ילדים, מתבגרים ומבוגרים

meidlernz@gmail.com | 054-5962633

מאיר ברנד | אנליטיקאי מנחה ילדים, מתבגרים ומבוגרים

meirbrandpsy@gmail.com | 050-6917578

אף שהייתה אישה בולטת בין ראשוני פורצי הדרך של הפסיכואנליזה בכלל ובפסיכואנליזה של ילדים בפרט, העיון בכתביה של אנה פרויד פחת השנים האחרונות במכון, ולא רק בו. חידושיה בתחום הבנת ההתפתחות, בדגש על התפתחות האגו, פסיכופתולוגיה אצל ילדים, ועמדותיה ביחס לטכניקה בעבודה עם ילדים מהוות נדבך משמעותי בצמיחת התחום. העימות הגדול בינה ובין ממשיכיה ובין מלאני קליין ותלמידיה ודיוני המחלוקת שהוליד, עיצבו את פני הפסיכואנליזה הבריטית ובעקבותיה העולם הפסיכואנליטי כולו, פסיכולוגיית האגו והחשיבה על יחסי אובייקט ואת ההבנה והטכניקה בעבודה עם ילדים. בשנה הקרובה נעסוק בקבוצה בכתבים נבחרים מאת אנה פרויד. לקראת סיום השנה נחזור לדיוני המחלוקת, תוך מחשבה על אפשרות להמשיך בנושאים אלה גם בשנה שלאחריה.